

Nep = nep

Column Jacob Voorthuis Chepos 03.2013

Laat je niet kisten. Geloof niet alles en iedereen. Wees vooral op je hoede voor mensen die iets denken te weten en vinden dat jij dat ook maar zo moet vinden. Pas op voor mensen die je een mooie elegante definitie aansmeren uit een of ander vaag woordenboek. Vraag door, tot op het bot en zorg dat je weet wat het concreet betekenen moet in de handeling. Goh wat zou ik graag de Martin Luther van het woordenboek willen zijn! Ik zou ook een aantal stellingen aan één of andere nietsvermoedende deur willen spijkeren zodat ik ook, al is het maar even, mijn zwaar geconstipeerde maag vol slecht verteerde onzin kan vergeten in mijn hervormingswoede. En de eerste stelling zou gaan over het woord *nep*. Er is geen woord dat bij mij meer jeukchemie veroorzaakt dan dit hulpeloze woord in dienst van *The Dark Side*. Ik wil overigens niet zeggen dat er niet zo iets bestaat als het begrip *nep*. Natuurlijk bestaat *nep*. Maar daar is nog maar weinig mee gezegd. *Hoe* bestaat het? *Dat* is pas een interessante vraag: onder welke voorwaarden bestaat het? Welke waan moeten wij ons voorhouden om iets als *nep* te bestempelen? Neem de zin: *Dit gebouw is nep*, een vaak gehoorde zin in een faculteit bouwkunde. Wat bedoelen we er mee? 'We bedoelen', zeggen de kenners dan gewichtig, 'dat het gebouw zich anders voordoet dan het is'. En op dat moment zeg ik: Hoe is het dan? 'Nou', zeggen ze, 'gewoon, het is een recent gebouwd gebouw, maar het lijkt op een gebouw van vroeger'. En wat is daar mis mee?, vraag ik dan. 'Nou ja, een gebouw moet natuurlijk *mee gaan met zijn tijd*, in dienst staan van *de vooruitgang*.' Oh, en wie zegt dat dat moet, en waarom is dat zo *natuurlijk*? En waarom mogen oude en oud-lijkende gebouwen niet ook in dienst staan van *de vooruitgang*? Waarom is het waarden van wat er is, en het willen evenaren van bewezen kwaliteiten niet ook een soort vooruitgang? 'Vooruitgang', zeggen ze dan, 'gaat om de toekomst en niet het verleden'. Oh, en waarom is dat zo? Waarom mag het verleden geen toekomst hebben? We torsen het immers voortdurend met ons mee in het nu. 'Nou...dan... ja..., dan *ben je niet van je tijd*, dan doe je net alsof je uit het verleden bent.' Maar als het een tijd is van het *achteruitgaan*, wat dan? Als het een tijd is voor consolidatie, voor het herzien van wat we allemaal hebben, wat dan? Hebben jullie een duidelijk beeld van hoe *de tijd* zou moeten zijn? Neem het van mij aan, het woord *nep* zet de conversatie op het verkeerde pad. Het is een moeizame categorie in dienst van valse goden die nodeloos onenigheid zaaien. Het is de zoveelste poging om ons af te leiden van waar het ontwerpen eigenlijk om zou moeten gaan: Architectuur moet *goed* zijn; goed betekent in concrete termen: stevig en duurzaam, goed bruikbaar op allerlei gebruiksniveaus en daarom vooral ook begerlijk en bekoorlijk. We moeten de gebouwen om ons heen *willen* hebben. Mensen die in *nep* geloven zullen zich daardoor laten leiden, zullen geloven in *authenticiteit*. Het zal allemaal wel, iedere waan heeft zijn werking in de realiteit, zo ook *nep*categorieën als het *neppe* en de *authenticiteit*. Als mensen ingenomen worden door een wijk als Helmond en denken dat dat *nep* is, dan kennen ze hun geschiedenis gewoonweg niet goed genoeg! Helmond ziet er voor geen meter uit als een oude stad! En als een gebouw ons echt weet te foppen, kunnen we ook juist dat leren waarden: 'Goh, wat goed, hij hield me echt even voor de gek! HAHHAHA'. Dat zal een zeldzaam genoeg zijn! En als ze iemand bekritisieren die de moeite neemt om zich te verdiepen in de manier waarop een ander een goede kwaliteit heeft bereikt, en dat *nep* noemen, dan is het eenvoudigweg slecht gesteld met de wereld van het onderwijs. En wat doe je met slechte imitaties van oude gebouwen? Wat doe je met de nieuw-historische steden in China en Japan? Niets. Op de televisie zit ook een knop. Misschien

leren ze het ooit goed doen. Wij hebben ook fouten gemaakt. Voor mij is het interessanter te kijken naar techniek, ambachtelijkheid, naar de liefde voor het detail, naar verhoudingen, de zorgvuldige materialisering en kleurstelling, naar het gebruik van licht en donker, naar duurzaamheid, naar het comfort, het klimaat, de goede routing, het plezier van de beweging, de gemoedelijkheid van de stad, naar billijkheid. De rest is gewoonweg niet interessant. In de architectuur betekent goed: weten hoe je de techniek van het bouwen in dienst stelt van de productie van de sociale ruimte. Dat is genoeg. De vooruitgang van de techniek staat in dienst van het goede bouwen. Doe je ding, doe het goed, filter uit de onzin en de waanzin: het blijft komen, net als excrement, in een onweerhoudbare stroom. Mensen die iets nep noemen zijn zelf nep; ze denken iets te zeggen dat strikt genomen onzegbaar is zonder gebruik van een slecht begrepen analogie met de relaties van mensen onderling. Vraag jezelf dit maar eens: zet jij je beste beentje niet voor? Vervul jij niet soms een rol? Ben jij altijd even eerlijk? Schaam je je daar dan echt voor? Gebruik jij geen make-up of deodorant? Draag jij geen kleren om je lelijke naaktheid wat te verhullen? Nep werkt net zoals het begrip saai: Mensen die zeggen dat iets saai is, geven daarmee eigenlijk toe dat ze niet in staat zijn het bijzondere te vinden; ze zijn eenvoudigweg vindingsarm, en dus: saai.